

Центр освітніх ініціатив

**БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЦЕНТР ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ»
ФОП ЧУШАК ХРИСТИНА ЯРОСЛАВІВНА**

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
«ОСВІТНІ ПРОЄКТИ В ГРОМАДІ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ МОЛОДІ ТА
РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКИХ І СОЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження
на засіданні методичної ради БО «Центр освітніх ініціатив»
08 червня 2023 року

Львів 2023

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Освітні проекти в громаді для активізації молоді та розвитку громадянський та соціальних компетентностей»

Розробниці: Боярчук Ольга, Микитюк Людмила, Ломакіна Галина, Чушак Христина.

Програма розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» та ФОП Чушак Христиною Ярославівною (ЄДРПОУ 2934515046, КВЕД 85.59) у рамках проекту «Відновлення та безперервність освітнього процесу в громадах, які постраждали від окупації та бойових дій», що реалізується за підтримки ІСАР Єднання у межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства», що реалізується ІСАР Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку.

Цей інноваційний курс спрямований на розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників, зокрема, втілювати проектний підхід у навчанні у відповідності до концепції Нової української школи й задля активізації молоді в громадах проекту, розвитку її громадянських та соціальних компетентностей.

Мета: підготовка педагогів до реалізації положень концепції «Нової української школи» на рівні базової середньої освіти, зокрема, до розвитку ключових компетентностей (громадянських та соціальних) через проектний підхід, а також активізації молоді в житті громади.

Напрямок: розвиток професійних та загальних компетентностей педагогічних працівників.

Обсяг: 30 годин (1 кредити ЄКТС).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні:

- здатність до міжособистої взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (ЗК.02);
- здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (ЗК.05).

Професійні:

- здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей (А2.2);
- здатність формувати ціннісні ставлення в учнів (А2.7);
- здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність (Б1.3);
- здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями а освітньому процесі (Б3.1);
- здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби (Д3.1).

Місце (місця) надання освітньої послуги: очне навчання від БО «Центр освітніх ініціатив» у рамках проекту «Відновлення та безперервність освітнього процесу в громадах, які постраждали від окупації та бойових дій». Перелік осіб, які отримали сертифікати за програмою підвищення кваліфікації, доступний на сторінці БО «Центр освітніх ініціатив»:

<https://www.osvita.org/qualification>.

Очікувані результати навчання:

Випускник/випускниця курсу:

- характеризує компетентнісне навчання, застосовує основи проєктного підходу (зокрема, для формування ціннісних ставлень учнів) та формувального оцінювання (зокрема, моніторинг, само- та взаємооцінювання на підставі критеріїв);
- пояснює роль вчителя при суб'єкт-суб'єктній взаємодії з учнями, зокрема, у проєктному підході;
- володіє інструментарієм для формування мотивації учнів, інтеграції учнівської спільноти, зокрема, через інтегроване навчання, а також задля активізації молоді в громаді;
- використовує прийоми конструктивного зворотного зв'язку та рефлексує над своєю педагогічною практикою.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

Випускна робота: реалізація освітнього проєкту, спрямованого на активізацію молоді й розвиток її громадянських та соціальних компетентностей у першому семестрі 2023/24 навчального року.

Оплата: безкоштовно.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Загальні положення

Програма розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» та ФОП Чушак Христиною Ярославівною (ЄДРПОУ 2934515046, КВЕД 85.59) у рамках проекту «Відновлення та безперервність освітнього процесу в громадах, які постраждали від окупації та бойових дій», що реалізується за підтримки ІСАР Єднання у межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства», що реалізується ІСАР Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку.

Програму курсу розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, Концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. №800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. №1133), Професійного стандарту за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)” (Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 грудня 2020 року № 2736-20).

Тематичний розподіл

Організаційно-інтеграційне заняття

(тренінгова сесія, 2 години)

Модуль 1. Компетентнісне навчання задля розвитку громадянських та соціальних компетентностей і активізації молоді

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 1.1. Участь і залучення шкільної молоді

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Драми Роджера Харта. Участь і псевдоучасть
2. Як рухатися по сходинках драбини вгору? Культивуємо участь і залученість учнівської молоді через проектне навчання

Тема 1.2. Громадянські та соціальні компетентності шкільної молоді

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Поняття компетентності
2. Сутність громадянських та соціальних компетентностей
3. Українські та міжнародні документи про громадянські та соціальні компетентності
4. Аналіз ситуації з розвитком громадянських та соціальних компетентностей у наших школах і громадах

Тема 1.3. Оцінювання для навчання

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Характеристики оцінювання для навчання
2. Елементи та техніки формування оцінювання
3. Оцінювання для навчання в освітніх проєктах
4. Вироблення критеріїв

Тема 1.4. Співпраця з громадою задля розвитку громадянських та соціальних компетентностей шкільної молоді

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Стейкхолдери освітнього процесу в громаді

2. Мапування громади
3. Аналіз стейкхолдерів в контексті реалізації освітніх проєктів задля розвитку громадянських компетентностей та активізації учнівської молоді

Модуль 2. Проєктний підхід задля активізації молодості

Час за робочою навчальною програмою – 13 годин

Тема 2.1. Проєктне навчання

(тренінгова сесія, 3 години)

План

1. Користь і переваги застосування проєктного підходу в навчанні
2. Поняття освітнього проєкту
3. Етапи освітнього проєкту
4. Роль вчителя в освітньому проєкті

Тема 2.2. Освітній проєкт. Практикум

(тренінгова сесія, 3 години; самостійна робота 4 години)

План

1. Планування проєктної діяльності
2. Реалізація міні-проєктів
3. Презентація результатів міні-проєктів
4. Дебрифінг і рефлексія

Тема 2.4. Робота зі сценаріями проєктів задля активізації учнівської молоді

(тренінгова сесія, 4 години)

План

1. Поетапне вивчення проєктів, спрямованих на розвиток ключових компетентностей
2. Потенційні труднощі при реалізації освітніх проєктів та шляхи їх попередження
3. Роль вчителя на кожному з етапів реалізації освітнього проєкту
4. Формувальне оцінювання на кожному з етапів освітнього проєкту
5. Дебрифінг та рефлексія

Підсумки навчання. Рефлексія

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Планування подальшої діяльності
2. Рефлексія: моє професійне зростання під час навчання
3. Оцінювання ефективності навчальної програми курсів (евалюація).

Випускна робота

(самостійна робота, 4 години)

Знайомство з існуючими сценаріями проєктів. Вибір оптимальних проєктів для реалізації у власній громаді.

Контроль виконання програми. Контроль є передовсім засобом моніторингу досягнень результатів навчальної діяльності слухачами. Він здійснюється, щоб з'ясувати, наскільки зрозумілими для слухачів є запропоновані завдання й чи потрібна додаткова методична або інша допомога. Контроль проводиться послідовно й систематично, із застосуванням різноманітних прийомів зворотного зв'язку. Тренерська команда додатково працює в ролі менторів, доступних для індивідуальних та колективних консультацій у зручних для учасників та учасниць формах. Контроль (моніторинг) також спрямовано на те, щоб покращити реалізацію освітніх проєктів на практиці.

Оцінювання: під час навчання застосовується формувальне оцінювання. Цей процес розглядається як засіб обміну інформацією щодо покращення результатів пропонованого навчання. Оцінювання – вербальне (усне чи письмове), а також комбіноване, зі застосуванням ІКТ.

Ефективність (оцінювання) навчальної програми відбувається через онлайн-анкетування слухачів.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Модуль / Тема	Практичні заняття, години	Самостійна робота, години
Організаційно-інтеграційне заняття	2	0
Модуль 1. Компетентнісне навчання задля розвитку громадянських компетентностей та активізації молоді	8	0
Тема 1.1. Участь і залучення шкільної молоді	2	0
Тема 1.2 Громадянські та соціальні компетентності шкільної молоді	2	0
Тема 1.3. Оцінювання для навчання	2	0
Тема 1.4. Співпраця з громадою задля розвитку громадянських та соціальних компетентностей шкільної молоді	2	0
Модуль 2. Проектний підхід задля активізації молоді	10	4
Тема 2.1. Проектне навчання	3	0
Тема 2.2. Освітній проєкт. Практикум	3	4
Тема 2.3. Робота зі сценаріями проєктів задля активізації шкільної молоді	4	0
Підсумки навчання. Рефлексія	2	0
Випускна робота	0	4
Всього	30	

IV КОРИСНІ РЕСУРСИ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Державний стандарт початкової освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
3. Ключові компетентності для навчання протягом життя. Київ: Представництво ЄС в Україні, 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://euroquiz.org.ua/data/blog_dwnl/JA0321508UKN_Key_Compentences_2021_UKR_FINAL_web.pdf
4. Рамка компетентності для культури демократії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Том 1, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji-2>; Том 2, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji>; Том 3, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-do-kulturi-demokratiji>
5. Діти, активні в громаді. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності і вміння вчитися у 4-6 класах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.osvita.org/images/documents/357/dity_aktivni_v_gromadi_ua.pdf
6. Діти – громадяни. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності та вміння вчитися у 1-3 класах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.osvita.org/images/documents/356/dity_-_gromadyany_ua.pdf
7. Наскрізні компетентності для демократії. Видання друге. – Європейський центр ім. Вергеланда, 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-osvity-dlia-demokratychnoho-hromadianstva-i-prav-liudyny/naskrizni-kompetentnosti-dlya-demokratiji-60-vprav-dlya-rozvitku-ta-otsinyuvannya-stavlen-umin-i-znan>
8. Освітня збірка “Усі різні - усі рівні”. Ідеї, ресурси, методи і вправи для неформальної міжкультурної освіти молодих людей та дорослих. – Європейський центр ім. Вергеланда, 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-prav-liudyny-ta-aktivnoi-uchasti-dlia-molodi/osvitnya-zbirka-usi-rizni-usi-rivni>
9. Скажи своє слово!: посіб. з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. – Страсбург; Біла Церква : Вид-во Ради Європи: Час Змін Інформ, 2016. – 139 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.osvita.org/images/documents/89/skazhy_svoe_slovo!_ua.pdf